

A Fővárosi Ítéltábla az 1000. sz. Ügyvédi Iroda által képviselt II. rendű, valamint a személyesen eljáró III. rendű és IV. rendű felpereseknek a Pulay Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Balassagyarmati Törvényszék 2016. november 15. napján meghozott 15.P.20.676/2015/27. számú ítélete ellen a II. rendű felperes részéről 28. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy a fizetendő kereseti illeték 320.355 forint helyett 620.300 (hatszázhuszezer-háromszáz) forint, és az elsőfokú perköltség és kereseti illeték fizetésének kötelezettsége a II. rendű felperessel egyetemlegesen az I. rendű felperes helyett a III-IV. rendű felpereseket terheli.

Kötelezi a II. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg alperesnek 127.000 (százhuszonhétezer) forint másodfokú perköltséget, továbbá térítsen meg az államnak külön felhívásra 875.000 (nyolcszázhetvenötezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

- [1] A 2007. június 13-án megkötött szerződés alapján az alperes 102.763 svájci franknak megfelelő forint kölcsönt nyújtott I. rendű és a II. rendű felpereseknek. A felek megállapodtak, hogy a bank az esedékesség napján alkalmazott, a Hirdetményében megállapított számlakonverziós deviza eladási árfolyamon számított svájci frank összeget fordít az esedékessé vált kötelezettségek teljesítésére. A kölcsön és járulékai megfizetésének biztosítására az adósok $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ tulajdonában álló ... szám alatti ingatlanára jelzálogjogot alapítottak.
- [2] A szerződő felek a 2011. évi LXXV. törvény (a továbbiakban: Gysz. tv.) alapján 2012. június 6-án a szerződésüket módosították akként, hogy a felperesek aktuális fizetési kötelezettségének 180 HUF/CHF-ban rögzített árfolyam alkalmazásával való meghatározásában állapodtak meg, egyúttal a meg nem fizetett törlesztőrészlet hányad finanszírozására gyűjtőszámla hitelre vonatkozó hitelkeretszerződést kötöttek.
- [3] A felperesek 2015. február 1. napjával forintosított kölcsön-tartozását a bank 16.877.055 forintban határozta meg.

- [4] Az I-II. rendű felperesek 2015. szeptember 28-án indítottak pert az alperessel szemben. Végleges keresetük szerint azt kérték, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperessel kötött kölcsönszerződésük érvénytelen, és azt az ítélethozatalig nyilvánítsa hatályossá azzal, hogy az alperes felé fennálló tartozásuk 5.938.928 forint, amelyet 115 havi egyenlő, 51.642,85 forint összegű és minden hónap 15. napján esedékes részletben kötelesek megfizetni.
- [5] A felperesek állították, hogy az árfolyamkockázat feltárására vonatkozó kötelezettségének az alperes nem tett eleget, ami sérti a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdését, a Ptk. 4. § (1) és (4) bekezdését és 205. § (3) bekezdését, és az uniós követelményeknek sem felel meg. Az árfolyamkockázat áthárítása tisztességtelen, a szerződés VII/1. pontja alapján alappal gondolhatták, hogy az árfolyamkockázat nem valós. A tájékoztatás hiánya a szerződéses akaratukat befolyásolta és oda vezetett, hogy a szerződés pénzügyileg átláthatatlanná vált, nem volt világos és nem volt érthető.
- [6] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a szerződés deviza-kölcsön nyújtására vonatkozott, nem volt olyan rendelkezése, amely a kirovótól eltérő pénznemben kötelezte volna teljesítésre a felpereseket, ezért fogalmilag kizárt az árfolyamkockázat. A szerződés felperesek által támadott VII/1. pontja nem rendelkezik árfolyamkockázat áthárításáról, de tájékoztatása egyébként a jogszabályoknak megfelelt. Az érvénytelenség felperesek által állított oka a jogszabály [2014. évi LXXVII. törvény] erejénél fogva megszűnt, a kölcsön jelenlegi devizaneme már forint. A felperesek keresete ténylegesen a szerződéskötés időpontjára visszamenőleges elszámolásra, vagyis az eredeti állapot helyreállítására irányul, az anyagi jog viszont az ilyen tartalmú kereset teljesítését kizárja. A felperesek elszámolása azért is hibás, mert figyelmen kívül hagyja a felülvizsgált elszámolás alapján általa részükre megfizetett összeget.
- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és az I-II. rendű felpereseket egyetemlegesen az alperes javára 374.350 forint perköltség, az állam külön felhívására pedig 320.355 forint le nem rótt illeték megfizetésére kötelezte.
- [8] A bíróság ítéletében rögzítette a kölcsönszerződés II/1, III/1, IV/1-3. és 6, valamint VII. pontjának rendelkezéseit, továbbá az alperesnek a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól szóló tájékoztatásának tartalmát.
- [9] Ítéletének indokolásában a szerződés nyelvtani értelmezése alapján a bíróság megállapította, hogy a szerződés I/1. pontja szerint az alperes svájci frankban nyújtott kölcsönt a felperesek részére, a IV/2. értelmében pedig a felperesek a kölcsönnek ugyancsak svájci frankban való visszafizetését vállalták. A felek között ebből következően ténylegesen deviza és nem devizában nyilvántartott kölcsönszerződés jött létre. Ezen nem változtatott az sem, hogy a szerződés IV/5-6. és II/1. pontjai alapján az adósok választhattak, hogy a kölcsön folyósítását forint vagy deviza számlára kérik-e, illetve a teljesítést milyen számláról vállalják, továbbá, hogy a szerződés VII. pontja ún. svájci frank klauzulát tartalmazott. A bíróság utalt arra, hogy a 2012. évben létrejött gyűjtőszámla szerződés már kifejezetten forintban jött létre, ezzel az eredeti szerződést a felek a teljesítés módja tekintetében módosították. Mindezekre tekintettel a bíróság helyesnek találta az alperes azon hivatkozását, hogy jogviszonyukban a bank árfolyamkockázatot nem hárított át a felperesekre.
- [10] A bíróság álláspontja szerint az alperes árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatása alapján egy átlagosan tájékozott és körültekintő fogyasztónak az árfolyamkockázat áttelepítése esetén egyébként át kellett látnia, hogy a forint/svájci frank árfolyam változása növelheti fizetési kötelezettségeit, a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján pedig a kamatok is változhatnak. Az alperes kifejezetten kimondta, hogy a piac kedvezőtlen alakulása miatt adódó többlet-terhet nem

vállalja át, amiből egyértelműen következett, hogy a kockázatnak a fogyasztóra nézve nincs felső határa. Azt a felperesek pedig nem tudták bizonyítani, hogy az alperesnek ismernie kellett azon gazdasági összefüggéseket, amelyek alapján az árfolyamvesztés garantált.

- [11] Az elsőfokú ítélettel szemben az I-II. rendű felperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozatok meghozatalára való utasítását, másodlagosan a keresetük szerinti megváltoztatását kérték.
- [12] A felperesek fellebbezése szerint a szerződés II/1. és IV/5-6. pontjaira, a Gyszh. tv-re, továbbá arra is figyelemmel, hogy az alperes a DH törvények alapján az árfolyamrésszel elszámolt feljűk, az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a perbeli kölcsön deviza alapú szerződés. A téves tényállásra alapított döntése folytán pedig keresetüket lényegében el sem bírálta érdemben, ami a tényállás kiegészítéséhez a bizonyítási eljárás nagy terjedelmű kiegészítését teszi szükségessé [Pp. 252. § (3) bekezdése]. Kifejtették: nincs ügydöntő jelentősége annak, hogy szerződésük deviza alapú, vagy deviza elszámolású szerződés volt-e, mert az alperes árfolyamkockázatról való tájékoztatási kötelezettsége mindkét szerződéstípus esetén fennállt.
- [13] A felperesek fenntartották, hogy az alperes tájékoztatása nem volt teljes körű, ezért nem volt sem világos, sem érthető. Az alperes ugyanis nem ismertette az alapvető összefüggéseket, a kamat és az árfolyamváltozás egymásra gyakorolt hatását. Utaltak arra, hogy az alperes ismerte és használta is az általuk a keresetlevelük F/3. mellékleteként csatolt tájékoztatója szerinti árazási képletet, ami az árfolyamkockázat felmérése szempontjából jelentős összefüggést tartalmaz. Állították, hogy nyilvánvalóan sérti a jóhiszeműség és tisztesség elvét az a körülmény, hogy svájci frank/forint árfolyammal összefüggő befektetések esetében az alperes részletes, konkrét árazási elvet tartalmazó tájékoztatást tudott adni az árfolyamváltozást befolyásoló tényekről, összefüggésekről, ezzel szemben az ugyanilyen árfolyamkockázattal érintett kölcsönök vonatkozásában ugyanezt a tájékoztatást nem tette meg. Mindezen információk hiányában a kockázat felmérése a fogyasztó számára lehetetlen volt, következésképp a vonatkozó szerződési feltételek nem lehetnek világosak, érthetőek az EUB C-96/14., és C-26/13. számú ítéleteiben kifejtettek szerint. A Ptk. 209. § (4) bekezdése értelmében pedig a szerződési feltétel tisztességtelenségét önmagában az is megalapozza, ha az nem világos, nem érthető.
- [14] A felperesek továbbra is állították, hogy alappal gondolhatták, hogy az árfolyamkockázat nem valós. Utaltak arra, hogy a szerződés VII/1. pontja szerint az 5 %-os árfolyamváltozás már nagy mértékűnek számított, ezért a várható kockázat felső határát ehhez mérték. Ez alapján nem tudták felmérni, hogy a kockázat valójában korlátlan, a törlesztő részlet összege forintban akár a többszörösére is emelkedhet. Alappal gondolhatták, hogy mivel a pótfedezet biztosítása rendkívülinek minősül, az azt kiváltó ok - a nagy, 5 % mértékű árfolyamváltozás - bekövetkezése is rendkívüli. A svájci frank klauzula szövege a szerződéses kockázatot nem valósként mutatta be, a kockázatfeltáró nyilatkozat pedig nem tartalmazott olyan kitételt, amely a bennük kialakult képet megváltoztatta volna. A szerződésbeli „nagy mértékű” kifejezés helyett a kockázatfeltáró nyilatkozatban a „jelentős” kifejezés szerepelt. A két kifejezés jelentéstartalma között azonban nincs akkora különbség, amely alapján nekik fel kellett volna ismerniük, hogy a nyilatkozatban a szerződéstől eltérően korlátlan kockázatról van szó. Az 5 %-os változást nagy mértékűnek minősítő szerződéses rendelkezés alkalmas volt arra, hogy valótlanná tegye a bennük a tényleges kockázatról.
- [15] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

- [16] Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az érdemi döntéshez szükséges tényállást maradéktalanul feltárta. A szerződés egyéb rendelkezéseivel koherensen a II/1. pont nem kötötte a felpereseket abban, hogy a szerződés teljesítéséhez milyen devizanemben denominált számlát használnak. A szerződésbe a felperesek által választott bankszámla került. Kizárólag a saját elhatározásukból teljesítették kötelezettségeiket forintban, az ebből eredő hátrányokat ezért maguk viselik. A felperesek nem tudták határozottan megjelölni, hogy a szerződés mely rendelkezése hárította rájuk az árfolyamkockázatot. A VII/1. pont az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatást tartalmazza és nem annak viseléséről rendelkezik. További bizonyítás érdekében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése kizárt, mert a felpereseknek nem volt az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítási indítványa.
- [17] Az alperes szerint a felperesek érdemi álláspontja is téves. Az árfolyamkockázat tényéről a felpereseket kioktatta, azt pedig semmilyen jogszabály nem írta elő, hogy az árfolyamokat mozgató hatásokat, jelenségeket mélységükben ismertesse. Elvileg sem volt lehetséges a fogyasztókat a pénzüpiaci folyamatok mögöttes mozgatóiról kioktatnia. A közlendő információk tömege ugyanis egy átlagos fogyasztó számára befogadhatatlan lett volna, a felperesek által kiragadott kamatparitás elve pedig önmagában nem magyarázta volna meg a pénzüpiac működését. A felpereseknek a szerződés VII/1. pontjának értelmezésével kapcsolatos előadása is alaptalan. A szerződés egyéb rendelkezéseivel és a tájékoztatással együtt vizsgálva ugyanis kizárt, hogy az árfolyamkockázatot a felperesek limitálnak, vagy valótlannak tartásák.
- [18] Az Ítéletábra előbb a per tárgyalását az Európai Unió Bírósága előtt C-51/17. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárást befejezéséig felfüggesztette. Majd az eljárás folytatását követően megállapította, hogy az I. rendű felperes 2017. május 12-én bekövetkezett halálával az eljárás félbeszakadt. Az Ítéletábra ezt követően jogerős végzésében megállapította, hogy az I. rendű felperes jogutóda a III-IV. rendű felperes, akiket az alperes perbevont, ezért a per köztük a II. rendű felperes és az alperes között folytatódik. A III-IV. rendű felperesek felhívás ellenére nem gondoskodtak jogi képviselőről, ezért az Ítéletábra jogerős végzésével a néhai I. rendű felperes által előterjesztett fellebbezésüket a Pp.73/B. § (4) bekezdése alapján hivatalból elutasította.
- [19] A II-IV. rendű felperesek a Pp. 51. § a) pontja szerinti pertársak voltak, ennek következtében a II. rendű felperes fellebbezése a Pp. 52. § (1) bekezdése értelmében a III-IV. rendű felperesekre is kihatott. A Fővárosi Ítéletábra ezért a III-IV. rendű felperesek fellebbezésének elutasítása ellenére teljes terjedelemben vizsgálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét, annak ugyanis ilyen módon első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt [Pp. 228. § (4) bekezdése].
- [20] A fellebbezés nem megalapozott.
- [21] Az Ítéletábra - az alábbiakban kifejtettek szerint - nem osztotta az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, hogy a felperesek által támadott szerződés deviza-kölcsön szerződésnek minősül. Ettől függetlenül az elsőfokú bíróság az általuk megjelölt érvénytelenségi ok alapján a felperesek keresetét elbírálta, eltérő jogi álláspontja nem jelentette a Pp. 213. § (1) bekezdésének megsértését. A másodfokú bíróság a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján a felülbírálat korlátai között egyébként határozhat a perben érvényesített jog, illetőleg az azzal szemben felhozott védekezés alapjául szolgáló olyan kérdésekben is, amelyekben az elsőfokú bíróság nem tárgyalta, illetőleg nem határozott. A felperesek további lényeges eljárási szabálysértésre nem hivatkoztak, illet az Ítéletábra sem észlelt, és a felpereseknek az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítási indítvány sem volt. Nem álltak fenn tehát olyan körülmények, amelyek a Pp. 252. § (2)-(3) bekezdése alapján

a tárgyalás, illetve bizonyítás megismétlését indokolták volna, ezért az Ítélet tábla az elsőfokú ítéletet a rendelkezésre álló adatok alapján érdemben bírálta felül.

- [22] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg. Az Ítélet tábla a per fő tárgya tekintetében a döntésével is egyetértett, annak indokait azonban csak részben osztotta.
- [23] A szerződés II/1, IV/2. és IV/6. pontjai lehetőséget adtak a felpereseknek arra, hogy meghatározzák, lakossági forint, vagy deviza számlára kérik-e a kölcsön folyósítását, illetve milyen számláról vállalják a törlesztést. A felperesek a forint számláról való teljesítést választották, ennek megfelelően az alperes ténylegesen forintban utalta a kölcsön összegét, és annak törlesztése is forintban történt, csak azt a bank svájci frankra számolta át és a kölcsönt is frankban tartotta nyilván. Ebből következően a szerződés elnevezésével egyezően deviza alapú szerződésnek minősült [6/2013. Polgári jogegységi határozat].
- [24] A felperesek keresetük szerint a kölcsönszerződés semmisségét alapvetően a szerződés VII. pontjában foglalt kikötéseknek a tisztességtelenségére alapították. A támadott rendelkezések azonban a pótfedezet biztosítására vonatkozó kötelezettségüket, továbbá az árfolyamkockázatra vonatkozó banki felvilágosítás tudomásul vételével kapcsolatos nyilatkozatukat tartalmazták.
- [25] A Ptk. 209. § (1) bekezdése szerint tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg.
- [26] A támadott szerződési rendelkezések közül a tájékoztatás tudomásul vételére vonatkozó nyilatkozatok ténylegesen nem állapítottak meg jogot vagy kötelezettséget, ezért a Ptk. 209. § (1) bekezdésében meghatározott törvényi tényállási elemek hiányában tisztességtelennek sem minősülhettek. Az árfolyamkockázattal összefüggésben az árfolyamkockázatot teljes egészében a fogyasztóra hárító rendelkezések, így valójában a szerződés IV/2. pontjának tisztességtelensége jöhetett csak szóba, a felperesek keresete viszont a kérdéses kikötés tisztességtelenségének állítására nem terjedt ki. A Ptk. 209/A. § (2) bekezdésére figyelemmel azonban az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás elégtelenségére alapított kereset esetében a tisztességtelenséget a bíróságnak hivatalból is észlelnie kell. Az Ítélet tábla utal arra, hogy a C-51/17. számú ítéletében az EUB megerősítette, hogy a nemzeti bíróságnak a felperesként eljáró fogyasztó helyett hivatalból figyelembe kell vennie valamely szerződési feltétel adott esetben tisztességtelen jellegét, amennyiben rendelkezésére állnak az ehhez szükséges jogi és ténybeli elemek.
- [27] A felperesek hivatkozásával ellentétben a Ptk. 209. § (4) bekezdésének szerződéskötés időpontjában hatályos szövege nem mondta ki, hogy az általános szerződési feltétel és a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt feltétel tisztességtelenségét önmagában az is megalapozza, ha a feltétel nem világos vagy nem érthető. Ez a rendelkezés ugyanis csupán a 2009. évi XXXI. törvénnyel történt módosítását követően, 2009. május 22-i hatállyal került a Ptk.-ba. A szerződéskor hatályos Ptk. 209. § (4) bekezdése szerint a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre.
- [28] A Kúria 2/2014. Polgári jogegységi határozatában kifejtette, hogy a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot - a kedvezőbb

kamatmérték ellenében - korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszoolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek a tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható. E rendelkezés tisztességtelensége csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor - figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is - nem volt világos, nem volt érthető. Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen, vagy teljesen érvénytelen.

- [29] A 2/2014. PJE határozat szerint az EUB C-26/13. számú ítéletében kifejtettekből is következően a nemzeti bíróság a nemzeti jogrend valamennyi szabályát köteles figyelembe venni, és az adott területen alkalmazandó irányelv szövegének és céljának megfelelően értelmezni oly módon, hogy a 93/13/EGK Irányelv által követett céllal összhangban álló eredményre jusson, kivéve, ha az contra legem jogértelmezéshez vezetne. Tekintve, hogy a magyar jog egyetlen 2009. május 22-e előtti szabályából sem vezethető le, hogy a nem megfelelően átültetett Irányelv érthetőségre, világosságra vonatkozó szabályai nem alkalmazhatóak, ezért az Irányelv alapján kell a vonatkozó szabályokat értelmezni. Ebből következően a 2009. május 22. előtt kötött szerződések esetében is vizsgálandó, hogy az adott konstrukció egyik lényegi eleme, az árfolyamkockázat fogyasztók általi viselése világos, érthető szerződési feltétel volt-e.
- [30] A Ptk. 205. § (3) bekezdése értelmében a felek a szerződés megkötésénél együttműködni kötelesek, és tájékoztatniuk kell egymást a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről. Ezt az általános együttműködési és tájékoztatási kötelezettséget fogyasztónak minősülő ügyféllel kötendő devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén a Hpt. 203. § (6) bekezdése úgy konkretizálta, hogy a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásul vételét az ügyfél aláírásával igazolja. A Hpt. 203. § (7) bekezdés a) pontja pedig úgy rendelkezett, hogy a kockázattartó nyilatkozatnak tartalmaznia kell devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztő részletre.
- [31] Az EUB C-186/16. és C-51/17. számú ítéletei azt a többletkövetelményt fogalmazták meg a tájékoztatással szemben, hogy ne csak a tagállami fizetőeszköz súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének lehetőségére hívja fel a fogyasztó figyelmét, hanem az alapján a fogyasztó fel tudja mérni a kockázatnak a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatását is, és ennek ismeretében megalapozottan tudjon dönteni arról, hogy a kockázatra is figyelemmel vállalja-e a kölcsönszerződésből eredő kötelezettségeket. Nem követelmény ugyanakkor a tájékoztatással szemben, hogy kifejezetten a fogyasztó korlátlan vagy felső határ nélküli kockázatviselését tartalmazza. Abban az esetben, ha a szerződés szövegéből és a pénzügyi intézmény által nyújtott tájékoztatásból egyértelműen felismerhető az „átlagos fogyasztó” mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, és hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, a vizsgált kikötés tisztességtelenségét nem lehet megállapítani.
- [32] A peres felek között létrejött kölcsönszerződés VII/2. pontja és a kockázattartó nyilatkozat is felhívta a felperesek figyelmét az árfolyamváltozás kockázatára. A kockázattartó nyilatkozat kitér arra, hogy az árfolyam kedvezőtlen változása előre nem látható és ki nem számítható többletköltséget okozhat a felpereseknek. Tartalmazza, hogy a deviza forinttal szembeni

árfolyamának emelkedése esetén mind a tőkeösszeg, mind a törlesztőrészletek megfizetéséhez nagyobb forint összeg szükséges. Rögzíti, hogy a kamat mértékét a választott devizanem piaci viszonyai határozzák meg, illetve tartalmazza, hogy az alperes nem vállal át az árfolyam- vagy kamatváltozásból eredő többletterhet.

- [33] Ebből a tájékoztatásból a felperesek számára egyértelműen ki kellett tűnnie annak, hogy fennáll az árfolyamváltozás kockázata, a kockázatot az jelenti, hogy a forint svájci frankhoz viszonyított árfolyama gyengülhet, ez pedig azzal a következménnyel jár, hogy növekedhet a tőketartozás és a törlesztőrészletek forintban kifejezett összege. A tájékoztatás alapján felperesek felismerhették az árfolyamváltozás kockázatának gazdasági következményeit, a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeikre gyakorolt hatását, és alappal nem gondolhatták, hogy az árfolyamváltozás kockázata nem valós, vagy az őket csak korlátozott mértékben terheli. Ilyen módon az alperes által a felpereseknek adott, az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozó tájékoztatás megfelel a jogszabály előírásainak, valamint az uniós követelményeknek is. A hiányos vagy félrevezető tájékoztatás hiánya pedig az árfolyamkockázatot áthárító rendelkezések tisztességtelenségének a megállapítását kizárta.
- [34] Az Ítélet tábla álláspontja szerint az alperes tájékoztatása a világos és érthető megfogalmazás elvének megfelelt, és az alperesnek a felperesek által hivatkozott más ügyletekkel összefüggésben adott, a keresetlevél F/3. mellékleteként csatolt tájékoztatása sem tartalmazott olyan többlet információkat, melyekből az következett volna, hogy a bank a külföldi pénznemben folyósított kölcsönben rejlő kockázatokkal kapcsolatos ismeretei elhallgatásával a felperesek esetében a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével járt el.
- [35] A felperesek keresete az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződés hatályossá nyilvánítására irányult úgy, hogy keresetükben megjelölték a még fennálló és alperesnek megfizetni vállalt tartozásuk összegét. A Pp. 24. § (1) bekezdése alapján szerződés érvénytelensége tárgyában indított perben a pertárgy értékének azt az összeget kell tekinteni, amelyhez az alkalmazni kért jogkövetkezmény folytán a felperes hozzájuthat, illetve melynek megfizetése alól mentesül. Ez pedig nem a még fennálló tartozásnak, hanem az elszámolásban és a keresetben megjelölt tartozás összege különbségének [Kúria Gfv.VII.30.057/2020/2.], a felperesek esetében 10.938.127 forintnak (16.877.055 forint - 5.938.928 forint) felelt meg. Az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján fizetendő kereseti illeték összege ennek megfelelően - helyesen - 656.300 forint volt, melyből keresetlevelük benyújtásakor a felperesek 36.000 forintot már megfizettek. Az Ítélet tábla a le nem rótt illetékről azért határozhatott, mert a Pp. 253. § (3) bekezdése értelmében a felülbírálat korlátai ebben a körben nem érvényesültek.
- [36] A kifejtettek alapján az Ítélet tábla - a kereseti illeték összegére vonatkozó rendelkezésének előzőek szerinti, míg a perköltség és illeték viselésére vonatkozó rendelkezésének a másodfokú eljárás során bekövetkezett jogutódlás által indokolt pontosítása mellett - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [37] A II. rendű felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért az Ítélet tábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az alperes árával terhelt ügyvédi munkadíjából álló másodfokú perköltsége, az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazott 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján pedig a fellebbezési illeték megfizetésére kötelezte.

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s.k.
a tanács elnöke

dr. Csóka István s.k.
előadó bíró

dr. Lente Sándor s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: